

ERÄ

TIISTAI>>TERVEYS KESKIVIKKO>>REISSU TORSTAI>>RUOKA

YHTEYSTIEDOT:
Puhelin 044 7995 859
Sähköposti era@kaleva.fi
Kalevan vaihde 08 5377 111

Karttapalvelulle Retkikartta.fi mobiiliversio

Metsähallituksen karttapalvelua Retkikartta.fi voi nyt käyttää myös mobiililaitteilla eli tavallisimmilla älykännyköillä ja tableteilla. Mobiiliversio löytyy osoitteesta m.retikartta.fi. Verkkosivusto hyödyntää laitteen GPS:ää. Sen kartta-aineistoa ei siis voi ladata eikä tallentaa laitteen muistiin.

Maastoon lähtiessä pitää muistaa, ettei karttapalvelu toimi, jos alueella ei ole mobiilidataverkkoa. Aina on myös varauduttava siihen, että laitteen akku loppuu. Mobiilikarttapalvelun varaan retkeään ei siis voi jättää.

Jäljestäjä auttaa myös poliisia

Metsästysjäljestäjät etsivät haavoittuneita riistaeläimiä

Anni Jyrinki
Tuuli on selvästi tohkeissaan. Suussaan tämä viisivuotias metsästysjäljestyksen harrastaja heiluttelee kuivattua peuran sorkkaa, jonka se on juuri löytänyt Oulussa Valkiasjärven maastosta.

Tuuli ja sen emäntä Riitta Heikkinen rakastavat metsästysjäljestystä. Edellinen viikonloppu on mennyt kokeissa Euroajoella, jossa Tuuli jäljesti itsensä viidenneksi parhaaksi.

Käytännössä metsästysjäljestys tarkoittaa verijäljen seuraamista haavoittuneen riistaeläimen löytämiseksi. Nyt Tuuli etsi peuran sorkan verijälkeä seuran, mutta tositalanne on erilainen.

”Metsästysjäljestäjää tarvitaan esimerkiksi metsästyksen yhteydessä haavoittuneen hirven löytämiseen. Samoin kolarihirviä olemme jäljestäneet”, kertoo Jukka Välitälo, joka on toiminut lajin parissa noin 25 vuotta.

Kuluvana vuonna koko maassa oli sattunut lokakuun alkuun mennessä 1138 hirvikolaria. Poliisilaitokset ovat tehneet sopimukset riistanhoitoyhdistysten kanssa liikenteessä kuolleiden ja haavoittuneen eläinten jäljestämisestä ja talteenotosta.

”Tätä kutsutaan suurriistavirka-avuksi. Riistanhoitoyhdistys ylläpitää valmiutta huolehtia poliisin tehtävänannon perusteella eläinten jäljittämisestä ja mahdollisesta lopettamisesta”, kertoo Komisario Juha Niemelä Oulun poliisilaitoksesta.

Jäljitys pitää aloittaa aina mahdollisimman nopeasti kolarin tai eläimen haavoittumisen jälkeen. Riistanhoitoyhdistys aloittaa toimet heti, kun poliisi tai hätäkeskus ottaa yhteyttä.

Niemelä kertoo, että koirien käytöstä on todella paljon hyötyä, sillä loukkaantuneen hirven löytäminen pelkästään ihmisvoimin on erittäin vaikeaa.

Jukka Välitälo on saanut koiriens kanssa vuosien varrella

Tuuli on labradorinnoutaja, mutta metsästysjäljestys sopii harrastuksena monille koiraroduille.

talteen kaikkiaan 54 haavakohirvää. Kisanenestystäkin on tullut ja Välitälolla on lajissa myös tuomarin oikeudet.

Välitälo kertoo esimerkkitapausten vuosien takaa.

”Aikuista hirvää oli ammuttu hyvältä paikalta. Ampumapaikalta ei löytynyt yhtään verta, vain pari karvaa. Arvelimme, että laukaus on tainnut mennä ohi niin läheltä, että muutama hirven karva on katkennut. Päätin kuitenkin koiralla katsoa tilanteen. Koira otti vainun ja lähti hirvää ampuneen mielestä vääriin suuntaan. Matkalla ei ollut mitään merkkejä osumasta. Sitten näimme sorkan jäljet ja hirvi löytyi 500 metrin päästä kuolleena.”

On tutkittu, että joka kymmenes laukaus aiheuttaa tilanteen, jossa eläintä täytyy etsiä.

”Nykyisin metsästäjät ovat onneksi oppineet olemaan hätälämättä ja sotkematta ampumapaikkaa, mikä helpottaa huomattavasti koiran työtä. Pitää myös muistaa, että hyvänkin laukauksen jälkeen hirvi voi kulkea jopa 800 metriä”, Välitälo huomauttaa.

Metsästysjäljestysharrastuksen alkuun pääsee parhaiten eri yhdistysten järjestämissä tilaisuuksissa, joissa kokeneemmilta saa oppeja ja neuvoja. Omatoimistikin voi harjoitella.

”Osta nautan verta, superlonsieni ja jotain merkkaustar-

JUKKA-PEKKA MOILANEN

Metsästysjäljestyksessä koiran työskentelyä seurataan pitkän hihnan päästä. Viisivuotias Tuuli ja hänen emäntänsä Riitta Heikkinen ovat molemmat intohimoisia lajin harrastajia. Kisaväsymys ei Valkiasjärven jäljestyretkelläkään painanut, vaikka parivaljakko oli palannut myöhään edellisenä iltana jäljestyksokeista Euroajoilta.

vikkeita. Verisellä sienellä maastoon vedetään aluksi muutaman kymmenen metrin mittainen jälki. Näin tehdään ensin koiralle veren hajua tutuksi”, Välitälo opastaa.

Näin Tuuli-koirakin on aikoinaan aloittanut. Nyt se on konkari, joka jäljestää jo yli 18 tuntia

vanhoja jälkiä, jotka välillä katkeavat.

Kokeissa on kaksi luokkaa: Avo- ja Voittajaluokat.

Koirat aloittavat AVO-luokasta, jossa jälki on puoli vuorokautta vanha ja noin kilometrin mittainen.

Jäljessä on kaksi 90 asteen kulmaa, jotka ovat olevinaan kohtia, joissa jäljestettävä eläin on käynyt makuulla. Jäljen päässä on sorkka, joka koiran täytyy ilmaista.

Kun koiralla on tarpeeksi suorituksia AVO-luokassa, on aika siirtyä VOI-luokkaan. Siellä jälki on pidempi ja vanhempi.

MEJÄ-koe on avoin kaikille rekisteröidyille ja terveille koirille rotuun katsomatta.

”Koe antaa myös hyvän pohjan jatkaa käytännön työhön, jos vain koiran ja ohjaajan ominaisuudet riittävät. Molemmilta vaaditaan todellista sitkeyttä”, Välitälo kiteyttää.

Lisää ryhtiä lupien tarkastamiseen

Tällä erää

Miika Manninen
era@kaleva.fi

Piti rassata harmaita aivosoluja ihan urakalla, kun rupesin miettimään, milloin minulta on viimeksi tarkistettu kalastusluvat.

Olen harrastanut kalastusta aktiivisesti noin 23 vuotta, jos laskuista jätetään pois lapsuuden mato-onginnat. Koko tuona aikana minulta on kysytty kalastusluvat yhteensä tasan kaksi kertaa.

”Sanktiot ilman lupaa kalastamisesta ovat liian pienet ja kalastuksenvalvonta lähes olematonta.”

Viimeksi lupa tarkastettiin lähes kymmenen vuotta sitten Kymijoen Langinkoskella. Sielläkin lupa oli jäädä tarkistamatta, kun luvantarastaja paikallisesta perhokalastusseurasta huomasi minut tutuksi mieheksi.

Parhaimpina vuosina olen käynyt kalalla noin kolme kertaa viikossa, ja kalareis-

sunni ovat lähes poikkeuksetta kohdistuneet virtavesiin, joissa uiskentelee lohikalaa.

Epäsuhta metsästyksen on aivan hulvaton. Kaveriltani kysyttiin yhden metsästysreissun aikana paperit kolme kertaa saman vuorokauden sisällä.

Kalastuslupan ostamatta jättämisestä seuraava sanktiokin on lähinnä naurettava: 55 euron rikesakko, joka ei kaikissa tilanteissa edes kata vaadittavien lupien arvoa.

Sanktiot ovat liian pienet ja kalastuksenvalvonta lähes olematonta, vaikka Suomen vesillä vuosittain kalastavista reilusti yli puolet jättää luvan hankkimatta.

Kalastusluvilla kehitetään suomalaisia kalavesiä. Niillä kunnostetaan vesistöjä, rakennetaan viihtymistä lisääviä rakenteita ja tehdään tuki-istutuksia.

Kalastusluvasta laistavat eivät siis osallistu yhteisiin talkoisiin.

Lupatarkastajia pitää lisätä tuntuvasti ainakin niissä kohteissa, joiden vesistöissä on arvokalaa ja kenties uhanalaisia lajeja.

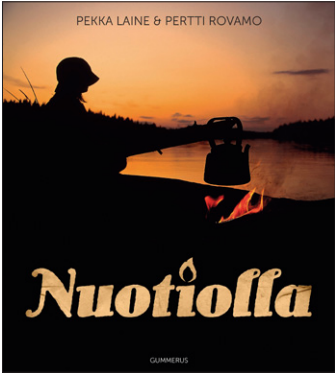
Luvatta kalastamisesta täytyy seurata myös suuremmat sanktiot.

Olisin valmis harkitsemaan jopa metsästäjäntutkintoa vastaavaa kalastajantutkintoa, joka vaadittaisiin kalastusoikeuden saamiseksi.

Kalastajat eivät nimittäin aina tunnu olevan selvillä siitäkään, mitkä ovat kalojen rauhoitusajat, miten kaloja käsitellään oikein ja millä välineillä on laillista kalastaa missäkin.

Tulenlumoinen tietopaketti

Nuotiolla.
Pekka Laine ja Pertti Rovamo.
Gummerus 2014.

Toimittajataustaiset tekijät ovat jalostaneet kaveriporukan yhteisistä vaelluselämyksistä visuaalisen tietokirjan tulesta ihmisen renkinä.

Kirja seikkailee kulttuurihistoriassa lähtien liikkeelle tulen kesyttämisestä kohti tulisijoja. Osansa kirjassa saa myös suomalainen retkeilyhistoria vapaa-ajanvieton muotona.

Kirja opastaa lukijaansa pitämään tulen renkinä neuvomalla oikean nuotiopaikan valinnassa ja nuotion sammuttamisessa.

Tulta lähestytään myös kemiallisesta näkökulmasta, mikä

auttaa nuotien sytyttämisessä ja tulen ylläpidossa.

Teoksen visuaalinen puoli rakentuu suurimmaksi osaksi Pertti Rovamon kuviin, joista huomattava osa on kaveriporukan vaellusretkiltä.

Kartanlukutaito kuuluu edelleen kansalaistaitoihin

Pitkille vaelluksille ei kannata lähteä ilman karttaa ja kompassia

Jaana Skyttä
Miten kartanlukutaidon opettelu kannattaa aloittaa, suunnistaja Mika Laurila Pohjanman Partiolaisista?
Ensimmäiseksi on syytä opetella karttamerkit, niiden värit ja se miten niitä kuvataan kartalla. Muuten karttaa ei voi lukea.

Joistakin kartoista karttamerkit löytyvät kartasta, mutta niitä voi opetella myös esimerkiksi internetistä löytyviltä sivustoilta. Karttamerkit on hyvä osata ulkoa, mikä helpottaa kartan lukemista.

Taitojen opettelussa kannattaa lähteä liikkeelle perusasioista ja opetella suuntaamaan kartta oikein ja harjoitella käyttämään kompassia.

Miten paikannetaan oma sijainti ja suunnataan

kartta oikein?
Paikantaminen tapahtuu vertaamalla karttakuvaa ja maastoa toisiinsa. Apuna kannattaa käyttää selkeitä maamerkkejä, kuten teitä, mäkiä, vesialueita yms.

Karttaa pidetään kulkusuunnan kohti suunnattuna. Kohteet, jotka näkyvät maastossa oikealla, ovat lukijasta katsottuna oikealla myös kartalla, vasemmalla olevat vasemmalla.

Kulkusuunnan muuttuessa karttaa käännetään oikeaan suuntaan. Kun kuljetaan esimerkiksi etelään, kartan pohjoisreuna on itseä lähinnä ja eteläsuunta uloina, idästä lähtien kulkiessa uloinna on länsi.

Etenkin jos maasto on tiheästi kasvavaa puustoa tai on pimeää, on hyvä käyttää apuna kompassia ja tarkistaa suunta aika ajoin.

JAANA SKYTÄ

Kompassin pohjalevyn pitkä reuna asetetaan kartalle lähtöpisteestä tavoitepisteeseen. Kompassin neularasian pohjaviivat pyöritetään samansuuntaisesti kartan pohjoisviivojen kanssa siten, että neularasian pohjoishaarukka osoittaa karttapohjoiseen.

Millaisessa maastossa opettelu kannattaa aloittaa?

Tutussa lähiympäristössä, jottei eksy. Esimerkiksi kaupunki- ja taajamaympäristö, jossa on kortteleita, rakennuksia ja muita selkeitä kiintopisteitä, on turvallinen ympäristö aloittaa.

Kuinka kompassia käytetään?

Kompassin pohjalevyn pitkä reuna asetetaan kartalle lähtöpisteestä tavoitepisteeseen. Kompassin neularasian pohjaviivat pyöritetään samansuuntaisesti kartan pohjoisviivojen kanssa siten, että neularasian pohjoishaarukka osoittaa karttapohjoiseen.

Karttapohjoinen on yleensä kartan yläreunassa niin, että kartan teksti on luettavissa normaalisti. Sen jälkeen asetetaan kompassi vaakatasoon ja

liikutetaan kompassia niin, että pohjoisnuoli on pohjoishaarukan keskellä. Tällöin kompassin pohjalevyn nuoli osoittaa kulkusuunnan.

Kaikissa kompasseissa ei ole pyörivää neularasiaa, jolloin kartta suunnataan kompassin avulla. Kompassi laitetaan kartan päälle niin, että kompassin pohjoisneula osoittaa karttapohjoiseen. Tästä päätellään, mihin suuntaan mennään.

Millainen kartta on sopivin metsässä kulkevalle?

Maasto- tai peruskartta. Suunnistuskartat ovat usein turhan tarkkoja. Suunnistuskarttojen mittakaava on hyvin yleisesti 1:10 000, jolloin yksi senttimetri kartalla vastaa 100 metriä maastossa.

Maasto- ja peruskartat ovat

pelkistetympiä, mittakaavoiltaan 1:20 000-50 000, jolloin ne kuvaavat pinta-alaltaan suurempaa aluetta.

Onko tilanteita, joissa kartta on GPS:ää parempi vaihtoehto?

Kartta on lähes välttämätön suunniteltaessa matkareittiä, sillä kartasta näkee isomman alueen kerralla.

GPS antaa vain yhden matkareitin tai pelkän sijainnin, mutta kartasta vaihtoehtoisia reittejä löytää monta. On hyvä huomioida myös GPS-laitteiden akkujen kestävyys pitkällä vaelluksilla.

Pitkille matkoille ei pidä lähteä koskaan ilman karttaa ja kompassia vaikka GPS-laitte olisikin mukana.